

Memorandwm Esboniadol ar gyfer Rheoliadau Cynlluniau Gostyngiadau'r Dreth Gyngor (Gofynion Rhagnodedig a'r Cynllun Diofyn) (Cymru) (Diwygio) 2023

Lluniwyd y Memorandwm Esboniadol hwn gan yr Is-adran Diwygio Cyllid Llywodraeth Leol ac fe'i gosodir gerbron y Senedd ar y cyd â'r is-ddeddfwriaeth uchod ac yn unol â Rheol Sefydlog 27.1.

Datganiad y Gweinidog

Yn fy marn i, mae'r Memorandwm Esboniadol hwn yn rhoi barn deg a rhesymol am effaith ddisgwyliedig Rheoliadau Cynlluniau Gostyngiadau'r Dreth Gyngor (Gofynion Rhagnodedig a'r Cynllun Diofyn) (Cymru) (Diwygio) 2023. Rwyf wedi fy modloni bod y manteision yn cyfiawnhau'r costau tebygol.

Rebecca Evans
Y Gweinidog Cyllid a Llywodraeth Leol
6 Rhagfyr 2022

RHAN 1: DISGRIFIAD

1 Trosolwg

- 1.1 Cynlluniau Gostyngiadau'r Dreth Gyngor (CTRS) yw'r mecanwaith y mae awdurdodau lleol yng Nghymru yn ei ddefnyddio i ddarparu cymorth i aelwydydd incwm isel i gwrdd â'u hatebolwydd i dalu'r dreth gyngor.
- 1.2 Mae'r offeryn statudol hwn yn gwneud diwygiadau i Reoliadau Cynlluniau Gostyngiadau'r Dreth Gyngor a Gofynion Rhagnodedig (Cymru) 2013 ac i Reoliadau Cynlluniau Gostyngiadau'r Dreth Gyngor (Cynllun Diofyn) (Cymru) 2013 (y cyfeirir atynt ar y cyd yn y Memorandwm Esboniadol hwn fel 'Rheoliadau CTRS 2013'). Mae'n uwchraddio ffigyrau penodol a ddefnyddir i gyfrifo hawl ymgeisydd i ostyngiad o dan Gynllun Gostyngiadau'r Dreth Gyngor, a lefel y gostyngiad dilynol, ac mae'n gwneud diwygiadau technegol a chanlyniadol penodol.

2 Materion o ddiddordeb arbennig i'r Pwyllgor Deddfwriaeth, Cyfiawnder a'r Cyfansoddiad

- 2.1 Nid oes unrhyw faterion o ddiddordeb arbennig.

3 Y cefndir deddfwriaethol

- 3.1 Mae Adran 10 o Ddeddf Cyllid Llywodraeth Leol 2012 ac Atodlen 4 iddi wedi mewnosod adran 13A ac Atodlen 1B newydd yn Neddf Cyllid Llywodraeth Leol 1992 (Deddf 1992). Roedd y darpariaethau hyn yn galluogi Gweinidogion Cymru i gyflwyno Cynlluniau Gostyngiadau'r Dreth Gyngor (CTRS) yng Nghymru drwy reoliadau.
- 3.2 Gwneir yr offeryn statudol hwn yn unol â phwerau yn adran 13A o Ddeddf Cyllid Llywodraeth Leol 1992 ac Atodlen 1B iddi. Mae'r offeryn yn ddarostyngedig i gymeradwyaeth y Senedd (y weithdrefn gadarnhaol ddrafft) yn rhinwedd adrannau 13(A)(4) ac (8) o Ddeddf 1992.

4 Diben y ddeddfwriaeth a'r effaith y bwriedir iddi ei chael

- 4.1 Mae'r offeryn statudol hwn yn diwygio Rheoliadau CTRS 2013 i uwchraddio ffigurau penodol yn y Rheoliadau hynny a ddefnyddir i gyfrifo'r hawl i ostyngiad yn y dreth gyngor, a swm unrhyw ostyngiad a ddyfarnwyd i ymgeiswyr ym mlwyddyn ariannol 2023-24 i adlewyrchu cynnydd mewn costau byw. Mae hefyd yn gwneud mân newidiadau technegol, cyflwyniadol a chanlyniadol i Reoliadau CTRS 2013.

Cefndir

- 4.2 Roedd Deddf Diwygio Lles 2012 yn cynnwys darpariaethau i ddiddymu Budd-dal y Dreth Gyngor o 31 Mawrth 2013. O 1 Ebrill 2013, cafodd y cyfrifoldeb am ddarparu cymorth ar gyfer y dreth gyngor ei drosglwyddo i awdurdodau lleol yn Lloegr. Cafodd cyllid sefydlog, a ostyngwyd 10% o'i gymharu â chostau

2012-13, ei drosglwyddo i Lywodraeth Cymru ac i Lywodraeth yr Alban i ganiatáu i'r Llywodraethau Datganoledig ddatblygu cynlluniau newydd.

- 4.3 Yn dilyn penderfyniad Llywodraeth y DU, ceisiodd Llywodraeth Cymru ddarpariaethau yn Neddf Cyllid Llywodraeth Leol 2012 a ddiwygiodd Ddeddf Cyllid Llywodraeth Leol 1992 (Deddf 1992), i roi pwerau gweithredol i Weinidogion Cymru i gyflwyno Cynlluniau Gostyngiadau'r Dreth Gyngor yng Nghymru drwy reoliadau.
- 4.4 Cymeradwywyd Rheoliadau CTRS 2013 gan Gynulliad Cenedlaethol Cymru ar 26 Tachwedd 2013.
- 4.5 Darparodd Llywodraeth Cymru £244 miliwn yn y Setliad Llywodraeth Leol ar gyfer CTRS yn 2013-14. Ariannwyd hyn yn rhannol drwy'r gyllideb sefydlog o £222 miliwn a drosglwyddwyd o Lywodraeth y DU. Rhoddodd Llywodraeth Cymru £22 miliwn ychwanegol i alluogi awdurdodau lleol i barhau i roi'r cymorth llawn y mae gan bob ymgeisydd cymwys yr hawl i'w gael. Mae Llywodraeth Cymru wedi parhau i ddarparu £244 miliwn o fewn y setliad llywodraeth leol bob blwyddyn ers hynny.

Rheoliadau Cynlluniau Gostyngiadau'r Dreth Gyngor 2013

- 4.6 Ochr yn ochr â'r darpariaethau yn Neddf 1992, mae Rheoliadau CTRS 2013 yn rheoli gweithrediad CTRS yng Nghymru. Roedd y rheoliadau hyn wedi'u seilio'n agos ar reolau Budd-dal y Dreth Gyngor yn flaenorol i atal aelwydydd incwm isel rhag wynebu newidiadau sydyn yn lefel y cymorth a gawsant. Cafodd pob ymgeisydd cymwys ei drosglwyddo'n awtomatig ac yn ddi-dor o Fudd-dal y Dreth Gyngor i Gynlluniau Gostyngiadau'r Dreth Gyngor o 1 Ebrill 2013. Os bydd ymgeisydd yn cael Cymhorthdal Incwm, Lwfans Ceisio Gwaith yn Seiliedig ar Incwm, Lwfans Cyflogaeth a Chymorth ar Sail Incwm, Credyd Pensiwn, neu Warrant Credyd Pensiwn, mae ganddo hawl i'r gostyngiad mwyaf, llawn, yn ei atebolrwydd i dalu'r dreth gyngor. Mae tua 50% o ymgeiswyr CTRS yng Nghymru yn cael y budd-daliadau pasbortio hyn.
- 4.7 Os nad yw ymgeisydd yn cael unrhyw un o'r budd-daliadau pasbortio, cyfrifir y swm wythnosol o arian y barnir y bydd ei angen i fyw arno. Gelwir hyn yn 'swm cymwysadwy' ac mae'n cynnwys dwy gydran:
 - Y cyntaf yw'r lwfans personol – y swm sylfaenol y mae person ei angen i fyw arno, sy'n amrywio yn ôl amgylchiadau'r aelwyd. Er enghraifft, mae'r lwfans ar gyfer cwpl â phlant yn uwch nag ar gyfer person sengl heb blant. Mae'r lwfansau hyn hefyd wedi'u pennu ar gyfraddau uwch ar gyfer y rhai sydd wedi cyrraedd Oedran Pensiwn y Wladwriaeth.
 - Yr ail gydran yw'r premiwm – ychwanegir symiau ychwanegol i adlewyrchu unrhyw amgylchiadau personol sy'n cynyddu costau byw, megis anabledd neu gyfrifoldebau gofalwr. Unwaith y bydd y swm perthnasol wedi'i bennu, cyfrifir lefel incwm yr ymgeisydd.

- 4.8 Ar gyfer CTRS, bydd unigolion sy'n cael Credyd Cynhwysol yn cael eu trin mewn ffordd debyg i ymgeiswyr heb eu pasbortio. Fodd bynnag, yn hytrach na bod 'swm cymwysadwy' yn cael ei gyfrifo, defnyddir yr 'uchafswm' (a gyfrifir yn eu cais Credyd Cynhwysol) yn lle hynny.
- 4.9 Os yw'r swm cymwysadwy neu'r uchafswm yn uwch nag incwm cyfrifedig yr ymgeisydd, mae ganddo hawl i'r gostyngiad mwyaf yn ei atebolrwydd i dalu'r dreth gyngor. Os yw'r incwm yn fwy na'r swm cymwysadwy, gostyngir yr hawl wythnosol 20c am bob £1 o incwm wythnosol dros ben, hyd nes y tynnir yr hawl yn ôl – y tapr yw'r enw ar hwn.
- 4.10 Gellir gwneud addasiadau i uchafswm y gostyngiad y gall person ei gael i ystyried oedolion sy'n byw yn yr annedd nad ydynt yn ddibynyddion yr ymgeisydd ac y tybir felly eu bod yn gwneud cyfraniad ariannol i'r aelwyd (didyniadau annibynyddion).
- 4.11 Gellir gwneud addasiadau hefyd i ystyried cynilon. Os oes gan ymgeisydd gyfalaf o £6,000 (neu £10,000 ar gyfer ceiswyr oedran pensiwn) neu lai, anwybyddir hyn wrth benderfynu a oes ganddynt hawl i ostyngiad.
- 4.12 Os oes gan ymgeisydd o oedran gweithio gyfalaf o rhwng £6,000 a £16,000, bydd yr awdurdod lleol yn ei drin fel incwm. Gelwir hyn yn incwm tariff. Bydd yr awdurdod lleol yn cymryd yn ganiataol bod gan ymgeisydd incwm o £1 yr wythnos am bob £250 o gyfalaf rhwng £6,000 ac £16,000. Bydd hyn yn cael ei ychwanegu at incwm arall i weld a oes gan ymgeisydd hawl i ostyngiad a faint y mae ganddo hawl iddo.
- 4.13 Os oes gan ymgeisydd o oedran pensiwn gyfalaf o rhwng £10,000 a £16,000, bydd yr awdurdod lleol yn ei drin fel incwm. Bydd yr awdurdod lleol yn cymryd yn ganiataol bod gan ymgeisydd incwm o £1 yr wythnos am bob £500 o gyfalaf rhwng £10,000 a £16,000. Bydd hyn yn cael ei ychwanegu at incwm arall i weld a oes gan ymgeisydd hawl i ostyngiad a faint y mae ganddo hawl iddo.

Uwchraddio'r ffigyrau ar gyfer 2023-24

- 4.14 Mae'r offeryn statudol hwn yn diwygio Rheoliadau CTRS 2013 i uwchraddio ffigyrau ariannol a ddefnyddir i gyfrifo'r hawl i ostyngiad yn unol â pholisi Llywodraeth Cymru.
- 4.15 Mae'r offeryn statudol yn ceisio uwchraddio nifer o ffigurau eraill sydd wedi'u cynnwys yn Rheoliadau CTRS 2013. Mae'r rhain yn cynnwys y canlynol:
- Lwfansau personol mewn perthynas ag oedran gweithio, a phremiymau gofalwyr ac anabl
Mae'r ffigurau ariannol mewn perthynas â'r lwfansau hyn wedi'u diwygio ac maent wedi cynyddu yn unol â'r codiadau costau byw. Y confensiwn yw uwchraddio yn unol â ffigur y Mynegai Prisiau Defnyddwyr ar gyfer mis Medi o'r flwyddyn flaenorol (2022), sef 10.1%.

- Lwfansau personol mewn perthynas â phensiynwyr
Mae'r ffigurau ariannol mewn perthynas â chyfraddau pensiynwyr wedi'u diwygio ac maent yn cyd-fynd â Budd-dal Tai. Cyfrifwyd y rhain gyda chymorth yr Adran Gwaith a Phensiynau ac maent wedi'u huwchraddio gan wahanol fecanweithiau. Er enghraifft, mae'r Warrant Isafswm Safonol Credyd Pensiwn yn cael ei huwchraddio yn ôl enillion, tra bod y Pensiwn Ychwanegol a'r cynyddrannau yn cael eu huwchraddio yn ôl prisiau.
- Didyniadau annibynyddion
Mae'r ffigurau ariannol ar gyfer y bandiau incwm a'r didyniadau a wnaed mewn perthynas ag annibynyddion wedi'u huwchraddio. Os na wneir diwygiadau, ni fyddai'r didyniadau o ddyfarniadau CTRS yn briodol gan na fyddai'r trothwyon incwm bellach yn adlewyrchu enillion cyfartalog ac ni fyddai'r didyniad bellach yn adlewyrchu cost gyffredinol y dreth gyngor.

Diwygiadau ychwanegol

4.16 Yn ogystal ag uwchraddio'r ffigurau ariannol, mae'r offeryn statudol hwn yn gwneud nifer o ddiwygiadau eraill i Reoliadau CTRS 2013. Mae'r diwygiadau hyn yn gwneud darpariaeth ar gyfer trin dau fath arall o daliadau ac yn sicrhau bod Rheoliadau 2013 yn parhau i fod yn gyffredol ac yn addas i'r diben.

Pobl o Wcraín

4.17 Lluniwyd y diwygiad hwn i gefnogi gwladolion Wcraín ac o ganlyniad i'r argyfwng ffoaduriaid a achoswyd gan Ymosodiad Rwsia ar Wcraín. Bydd newidiadau tebyg yn cael eu gwneud gan yr Adran Ffyniant Bro, Tai a Chymunedau i'r cydrannau gofynnol o gynlluniau cymorth treth gyngor lleol yn Lloegr.

4.18 Mae'r diwygiadau arfaethedig i Reoliadau CTRS 2013 yn gwneud darpariaeth i sicrhau nad yw unrhyw wladolyn o Wcraín sydd wedi cael caniatâd i ddod i mewn i'r DU neu i aros ynddi o dan reolau mewnfudo neu y tu allan i'r rheolau hynny, neu rywun sydd â hawl preswyllo, yn cael ei drin fel nad yw'n preswyllo fel arfer ym Mhrydain Fawr at ddibenion pennu eu cymhwysra ar gyfer gostyngiad y dreth gyngor. Effaith y diwygiadau hyn yw y bydd pobl yn y grŵp hwn yn gymwys i gael eu cynnwys mewn CTRS awdurdod lleol ac y byddant yn gymwys i gael gostyngiad os ydynt yn bodloni gofynion eraill y CTRS.

Pobl o Wcraín: Diogelu lletywyr y cynllun noddi Cartrefi i Wcraín

4.19 Lluniwyd y diwygiad hwn i sicrhau nad oes yr un ymgeisydd sy'n byw yng Nghymru ac sy'n rhoi llety i berson o Wcraín o dan gynllun noddi Cartrefi i Wcraín yn cael ei effeithio'n negyddol.

4.20 Mae'r diwygiadau arfaethedig i Reoliadau CTRS 2013 yn gwneud darpariaeth i sicrhau bod unrhyw wladolyn o Wcraín sydd wedi cael caniatâd i ddod i mewn i'r Deyrnas Unedig neu i aros ynddi neu rywun sydd â hawl preswyllo,

yn cael ei drin fel person sy'n ddibynnol ar yr ymgeisydd sy'n ei letya at ddibenion cyfrifo ei hawl i ostyngiad y dreth gyngor. Effaith hyn fydd cadw lefel hawl yr ymgeisydd sy'n lletywr.

Dinasyddion yr Ardal Economaidd Ewropeaidd

- 4.21 Ar hyn o bryd mae Rheoliadau CTRS 2013 yn darparu eithriad ar gyfer dinasyddion yr Ardal Economaidd Ewropeaidd (EEA). Mae dinasyddion EEA bellach yn ddarostyngedig i reolaeth fewnfudo (ac felly mae dosbarth o bobl na ddylid eu cynnwys mewn cynllun awdurdod). Bydd y diwygiad hwn yn adlewyrchu rheoliadau Lloegr.
- 4.22 Mae'r diwygiadau arfaethedig i Reolau CTRS 2013 yn gwneud darpariaeth i ddileu'r eithriad i ddinasyddion EEA sydd bellach yn destun rheolaeth fewnfudo.

RHAN 2: ASESIAID EFFAITH RHEOLEIDDIOL

Opsiyonau

Opsiw 1 – Gwneud dim

- 1 Pe bai'r ffigurau ariannol a ddefnyddiwyd i asesu lwfansau aelwydydd yn y prawf modd gostyngiadau'r dreth gyngor yn aros yn sefydlog, byddai'r meini prawf a ddefnyddiwyd ychydig yn llai hael ar gyfer ymgeiswyr heb eu pasbortio a byddai'n arwain at ostyngiadau bach mewn cymorth mewn termau real.
- 2 Byddai'r ffigurau ariannol a ddefnyddiwyd i asesu cymhwysedd aelwydydd ag unigolion nad ydynt yn ddibynnol wedi dyddio. Ni fyddai'r trothwyon incwm bellach yn adlewyrchu enillion cyfartalog ac ni fyddai'r addasiad a wnaed i ostyngiad terfynol y dreth gyngor bellach yn adlewyrchu cost gyffredinol treth y cyngor.
- 3 Os na wneir diwygiadau canlyniadol i Reoliadau CTRS 2013, byddai hyn yn golygu na fyddent yn ystyried newidiadau i fudd-daliadau lles cysylltiedig a deddfwriaeth arall. Gallai hyn roi rhai ymgeiswyr dan anfantais drwy leihau neu atal eu hawl i gael cymorth. Gallai hefyd greu dryswch i ymgeiswyr a chynyddu'r baich gweinyddol ar awdurdodau lleol a darparwyr cyngor.
- 4 Os na wneir y diwygiad i eithrio pobl o Wcráin rhag cymryd y Prawf Preswyllo Fel Arfer, ni fyddai gwladolion Wcráin yn gymwys i gael eu cynnwys yng Nghynlluniau Gostyngiadau'r Dreth Gyngor yr awdurdodau lleol.

Os na wneir y diwygiad i sicrhau na fydd y didyniad annibynyddion yn gymwys mewn perthynas â pherson o Wcráin yng nghais yr unigolyn sy'n ei letya, fe allai gael effaith negyddol ar ymgeisydd sy'n byw yng Nghymru ac sy'n lletya person o Wcráin o dan y cynllun Cartrefi i Wcráin.

Opsiw 2 – Gwneud rheoliadau diwygio

- 5 Byddai'r opsiwn hwn yn golygu y byddai diwygiadau'n cael eu gwneud i uwchraddio'r ffigurau ariannol yn Rheoliadau CTRS 2013 yn unol â pholisi Llywodraeth Cymru, cynnydd mewn costau byw a newidiadau i fudd-daliadau cymwys.
- 6 Bydd y ffigurau ariannol yn ymwneud ag oedran gweithio, anabledd neu gyfraddau gofalwyr yn parhau i gynyddu gyda chostau byw ar gyfer 2023-24: 10.1%, fel y'i mesurir gan y mynegai prisiau defnyddwyr. Bydd y lwfansau personol ar gyfer pob pensiywr yn cael eu huwchraddio i adlewyrchu'r lwfans personol uwch a ddarperir yn y system Budd-dal Tai. Byddai'r cynnydd yn cydfynd â Gwarant Isafswm Safonol Llywodraeth y DU (yn y Credyd Pensiwn) a hefyd y swm uchaf o Gredyd Cynllion (yn y Credyd Pensiwn).
- 7 Byddai'r ffigurau ariannol a ddefnyddir i gyfrifo'r addasiad ar gyfer didyniadau annibynyddion yn cael eu huwchraddio. Byddai'r trothwyon incwm mewn

perthynas ag annibynyddion yn cael eu huwchraddio i adlewyrchu enillion cyfartalog a byddai'r didyniad annibynyddion o Gynlluniau Gostyngiadau'r Dreth Gyngor yn adlewyrchu'r cynnydd cyfartalog yn y dreth gyngor.

- 8 Byddai'r diwygiadau technegol a chanlyniadol angenrheidiol hefyd yn cael eu gwneud.
- 9 Byddai'r diwygiad hwn yn eithrio gwladolion o Wcráin rhag cael eu cyfrif fel personau nad ydynt yn preswyllo ym Mhrydain Fawr ac yn sicrhau nad ydynt yn cael eu heithrio ar sail y prawf preswyllo fel arfer. Byddant yn cael eu cynnwys yng Nghynlluniau Gostyngiadau'r Dreth Gyngor yr awdurdodau lleol a byddant yn gymwys i gael gostyngiad os ydynt yn bodloni'r gofynion cymhwysedd.
- 10 Bydd y diwygiad canlyniadol hwn yn golygu na fydd didyniad annibynyddion yn cael ei gymhwyso ar gyfer person o Wcráin yng nghais yr ymgeisydd, a bydd yn sicrhau nad oes effaith negyddol ar unrhyw ymgeisydd sy'n byw yng Nghymru ac sy'n rhoi llety i berson o Wcráin o dan y cynllun Cartrefi i Wcráin.

Costau a Manteision

Costau

Opsiwn 1 - Gwneud dim

- 11 Os nad yw'r ffigurau ariannol ar gyfer lwfansau oedran gweithio a phensiynwyr yn cynyddu gyda chostau byw (fel y'u mesurir gan y mynegai prisiau defnyddwyr), byddai unigolion sy'n cael CTRS ychydig yn waeth eu byd mewn termau real.
- 12 Byddai'r ffigurau ariannol a ddefnyddir i asesu cymhwysedd aelwydydd â phobl nad ydynt yn ddibynnol hefyd wedi dyddio. Ni fyddai'r cyfrifiad bellach yn gwneud asesiad teg o incwm annibynyddion na chost gyffredinol y dreth gyngor. Mae perygl y byddai'r agwedd hon ar y cynllun yn cael ei hystyried yn annheg neu'n anghyfiawn.
- 13 Os na wneir y diwygiadau technegol a chanlyniadol i Reoliadau Cynlluniau Gostyngiadau'r Dreth Gyngor 2013, ni fyddent bellach yn cyd-fynd â darpariaethau Budd-dal Tai a budd-daliadau perthnasol eraill. Byddai'n arwain at fod yn anghyson â'r system fudd-daliadau gyffredinol a gallai hyn roi rhai ymgeiswyr dan anfantais drwy leihau eu hawl i gymorth. Gallai hyn, o bosib, arwain at faich gweinyddol ychwanegol ar awdurdodau lleol a darparwyr cyngor. Gallai hefyd arwain at ddryswch i rai ymgeiswyr a allai, o ganlyniad, gael eu trin yn sylweddol wahanol o dan gynlluniau budd-daliadau.

Manteision

- 14 Byddai peidio ag uwchraddio ffigurau lwfansau pensiynwyr a phobl o oedran gweithio yn helpu i gyfyngu ar unrhyw gynnydd yng nghyfanswm y gostyngiadau o dan Gynlluniau Gostyngiadau'r Dreth Gyngor, sy'n golygu y gallai awdurdodau lleol godi mwy o refeniw ar gyfer gwasanaethau lleol. Fodd bynnag, byddai peidio ag uwchraddio ffigurau mewn perthynas â didyniadau annibynyddion yn arwain at ostyngiadau uwch nag arfer yn y dreth gyngor i aelwydydd perthnasol.

Opsiwn 2 – Gwneud Rheoliadau diwygio

Costau

- 15 Byddai uwchraddio'r ffigurau ariannol mewn perthynas â phensiynwyr a lwfansau pobl o oedran gweithio yn cynyddu cyfanswm y gostyngiadau o dan Gynlluniau Gostyngiadau'r Dreth Gyngor rywfaint. Fodd bynnag, pe bai'r ffigurau ariannol mewn perthynas â didyniadau annibynyddion hefyd yn cael eu huwchraddio, byddai hyn yn lliniaru rhywfaint o'r cynnydd yng nghyfanswm y gostyngiadau. O ganlyniad, ni ddisgwylir i gyfanswm gostyngiadau'r dreth gyngor godi'n sylweddol o ganlyniad i'r uwchraddio.

Manteision

- 16 Bydd uwchraddio ffigurau ariannol Rheoliadau Cynlluniau Gostyngiadau'r Dreth Gyngor 2013 yn sicrhau bod y lwfans personol ar gyfer ymgeiswyr o oedran gweithio yn parhau i gynyddu yn unol â'r mynegai prisiau defnyddwyr (10.1%).
- 17 Mae uwchraddio'r ffigurau ariannol mewn perthynas â'r lwfans personol i bensiynwyr yn golygu bod y lwfans yn parhau i gynyddu yn unol â'r Warant Isafswm Safonol a hefyd y Credyd Cynilo. Bydd cynnal y lwfans personol uwch ar gyfer Cynlluniau Gostyngiadau'r Dreth Gyngor yn helpu aelodau aelwydydd incwm isel sy'n cyrraedd oedran pensiwn y wladwriaeth i fodloni eu hatebolrwydd i dalu'r dreth gyngor: pobl sydd efallai'n cael llai o fudd-dal tai o'i gymharu â phensiynwr sydd eisoes wedi cyrraedd oedran pensiwn.
- 18 Os caiff y ffigurau ariannol mewn perthynas â chyfraddau didyniadau annibynyddion eu huwchraddio, bydd hyn yn sicrhau bod y cyfrifiad a ddefnyddir i asesu cymhwysedd aelwydydd annibynyddion yn parhau i fod yn gyfredol. Byddai'r cyfrifiad yn parhau i wneud asesiad teg o incwm annibynyddion a chost y dreth gyngor. Bydd hyn yn sicrhau bod y system yn parhau i fod yn deg ac yn gyfiawn.
- 19 Fel rhan o'r Rheoliadau hyn, gwneir diwygiadau canlyniadol a thechnegol sy'n gysylltiedig â newidiadau lles ehangach a wneir gan Lywodraeth y DU. Byddai hyn yn sicrhau bod Cynlluniau Gostyngiadau'r Dreth Gyngor yn adlewyrchu newidiadau a wnaed i fudd-daliadau nawdd cymdeithasol cydberthynol sy'n aml yn pennu hawl i ostyngiad. Byddai hefyd yn osgoi rhoi unrhyw faich gweinyddol ychwanegol ar awdurdodau lleol neu ddarparwyr cyngor sy'n deillio o reoli gwahanol gyfundrefnau.

Sectorau

- 20 Ymgynghorwyd â llywodraeth leol a'r sector gwirfoddol wrth ddatblygu cynigion i gyflwyno Cynlluniau Gostyngiadau'r Dreth Gyngor yng Nghymru. Mae awdurdodau lleol wedi cael gwybod am y diwygiadau arfaethedig ar gyfer 2023-24.
- 21 Ni fydd y ddeddfwriaeth hon yn effeithio ar y sector busnes.

Dyletswyddau

- 22 Wrth ddrafftio'r Rheoliadau hyn, ystyriwyd y ddyletswydd ar Weinidogion Cymru i hyrwyddo cydraddoldeb a dileu gwahaniaethu.
- 23 Cwblhawyd Asesiad o'r Effaith ar Gydraddoldeb ar gyfer cyflwyno Rheoliadau Cynlluniau Gostyngiadau'r Dreth Gyngor 2013.
- 24 Darperir yr offeryn statudol hwn yn ddwyieithog. Caiff Cynllun Gostyngiadau'r Dreth Gyngor ei roi ar waith a'i weithredu gan awdurdodau lleol sydd â dyletswyddau cyffredinol i gydymffurfio â dyletswyddau'r Gymraeg a datblygu cynaliadwy.

- 25 Ystyriwyd ymhellach a fyddai'n bosibl defnyddio Cynlluniau Gostyngiadau'r Dreth Gyngor i wella cyfleoedd personau i ddefnyddio'r Gymraeg gan sicrhau nad yw'r Gymraeg yn cael ei thrin yn llai ffafriol na'r Saesneg. Gan mai unig ddiben Cynlluniau Gostyngiadau'r Dreth Gyngor yw rhoi cymorth i aelwydydd incwm isel wrth gyflawni eu hatebolrwydd i dalu'r dreth cyngor, ystyrir nad oes cyfleoedd o'r fath.
- 26 Bydd cynnal yr hawliau llawn i Gynlluniau Gostyngiadau'r Dreth Gyngor yn parhau i helpu aelwydydd incwm isel i gyflawni eu hatebolrwydd i dalu'r dreth gyngor ac, o'r herwydd, bydd yn cyfrannu at ymrwymiad Llywodraeth Cymru i wneud y dreth gyngor yn decach.

Asesu'r Gystadleuaeth

- 27 Mae'r Rheoliadau hyn wedi'u sgorio yn erbyn y prawf hidlo cystadleuaeth a ddangosodd na fydd unrhyw effaith andwyol ar gystadleuaeth.

Ymgynghori

- 28 Nid yw'n ofynnol ymgynghori ac nid oes ymgynghoriad ffurfiol wedi'i gynnal mewn perthynas â'r offeryn statudol hwn. Fodd bynnag, ymgynghorwyd ar Rheoliadau Cynlluniau Gostyngiadau'r Dreth Gyngor 2013 a darperir manylion yn yr Asesiadau Effaith Rheoleiddio sy'n cyd-fynd â'r Rheoliadau hynny. Mae swyddogion Llywodraeth Cymru ac awdurdodau lleol yn cynnal deialog er mwyn parhau i sicrhau bod yr holl newidiadau a wneir o fudd i geiswyr budd-daliadau. Ni ellir cwblhau'r rheoliadau nes bod yr Adran Gwaith a Phensiynau wedi darparu ffigurau mewn perthynas ag uwchraddio. Fel arfer mae hyn yn digwydd yn ystod yr wythnos cyn gosod y Rheoliadau sy'n golygu nad oes cyfle i ymgynghori. Rhaid gwneud y rheoliadau cyn 31 Ionawr cyn y flwyddyn ariannol gan mai erbyn y dyddiad hwnnw y mae'n rhaid i awdurdod wneud ei Gynlluniau Gostyngiadau'r Dreth Gyngor.

Adolygu ar ôl gweithredu

- 29 Mae angen gwneud diwygiadau yn flynyddol i uwchraddio'r ffigurau ariannol a ddefnyddir i gyfrifo'r hawl i ostyngiadau. Mae hyn yn rhoi cyfle i adolygu'r ddeddfwriaeth.